

Besluit van de gemeenteraad van de gemeente Oldenzaal houdende regels omtrent gedragscodes Gedragscodes voor de leden van de raad, de forumleden, de wethouders en burgemeester 2018

De raad van de gemeente Oldenzaal;

gelezen het voorstel van het presidium van 24 januari 2018;

gelet op artikelen 15, derde lid, 41c, tweede lid, en 60, tweede lid van de Gemeentewet;

b e s l u i t:

vast te stellen de navolgende Gedragscodes voor de leden van de raad, de forumleden, de wethouders en burgemeester 2018 met de daarbij behorende toelichting

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

In deze gedragscodes wordt verstaan onder:

- a. forumlid: een door de raad op grond van het bepaalde in artikel 2.3, tweede lid, van de Verordening op de werkwijze politiek forum 2008 benoemd niet-raadslid tot lid van het politiek forum.
- b. bestuurder: een wethouder of de burgemeester.
- c. het presidium: het presidium als bedoeld in artikel 1.5 van het Reglement van orde voor de raad 2002.
- d. college: het college van burgemeester en wethouders.
- e. secretaris: de secretaris als bedoeld in artikel 100, eerste lid van de Gemeentewet.
- f. griffier: de griffier als bedoeld in artikel 100, eerste lid van de Gemeentewet.

Artikel 1.2 Algemene bepalingen

1. In gevallen, waarin dit besluit niet voorziet of waarbij de toepassing niet eenduidig is, vindt bespreking plaats voor wat betreft een raadslid of forumlid in het presidium en voor wat betreft een wethouder of de burgemeester in het college.
2. Deze gedragscodes zijn openbaar en door derden te raadplegen.
3. Raadsleden, forumleden en bestuurders ontvangen bij hun aantreden een exemplaar van deze gedragscodes.

Hoofdstuk 2 Kernbegrippen voor het handelen en gedrag

2.1. Dienstbaarheid

Het handelen van een raadslid, forumlid en bestuurder is altijd en volledig gericht op het belang van de gemeente Oldenzaal en op de organisaties en inwoners, die daar onderdeel van uit maken.

2.2 Functionaliteit

Het handelen van een raadslid, forumlid en bestuurder heeft een herkenbaar verband met de functie, die deze vervult in het bestuur.

2.3 Onafhankelijkheid

Het handelen van een raadslid, forumlid en bestuurder wordt gekenmerkt door onpartijdigheid, dat wil zeggen dat geen vermenging optreedt met oneigenlijke belangen en dat ook iedere schijn van een dergelijke vermenging wordt vermeden.

2.4 Openheid

Het handelen van een raadslid, forumlid en bestuurder is transparant, opdat optimale verantwoording mogelijk is aan burgers en controlerende organen en deze volledig inzicht hebben in het handelen van een raadslid, forumlid en bestuurder en de beweegredenen daarbij.

2.5 Betrouwbaarheid

Op een raadslid, forumlid en bestuurder moet men kunnen rekenen. Die houdt zich aan diens afspraken. Kennis en informatie, waarover deze uit hoofde van diens functie beschikt, wendt deze aan voor het doel waarvoor die zijn gegeven.

2.6 Zorgvuldigheid

Het handelen van een bestuurder is zodanig, dat alle organisaties en burgers op gelijke wijze en met respect worden bejegend en dat belangen van partijen op correcte wijze worden afgewogen.

2.7 Duidelijkheid

Een raadslid, forumlid en bestuurder betrachten openheid bij hun werkzaamheden. Zij communiceren actief over wat de gemeente doet en welke besluiten zij in dit verband nemen. Het taalgebruik is begrijpelijk voor de burgers.

2.8 Participatie

Een raadslid, forumlid en bestuurder bevorderen de kwaliteit, de relevantie en de doeltreffendheid van het gemeentelijke beleid door brede participatie in elke fase van de besluitvorming, vanaf het eerste ontwerp tot de uitvoering.

2.9 Verantwoordingsplicht

Een raadslid, forumlid en bestuurder zijn duidelijk over hun rol overeenkomstig de in de Gemeentewet neergelegde rolverdeling tussen de gemeenteraad met de politieke forums en het college en nemen daar verantwoordelijkheid voor.

2.10 Doeltreffendheid

Een raadslid, forumlid en bestuurder bevorderen de doeltreffendheid van het beleid. Het moet de gewenste resultaten opleveren op basis van duidelijke doelstellingen.

2.11 Samenhang

Een raadslid, forumlid en bestuurder bevorderen dat gemeentelijk beleid samenhangend is en gemakkelijk te begrijpen.

Hoofdstuk 3 Gedragscodes bestuurlijke integriteit

Artikel 3.1 Belangenverstrengeling en aanbesteding

1. Een raadslid, forumlid en bestuurder doen opgave van hun financiële belangen in ondernemingen en organisaties, waarmee de gemeente zakelijke betrekkingen onderhoudt. De opgave is openbaar en door derden te raadplegen.
2. Bij privaat-publieke samenwerkingsrelaties voorkomen het raadslid, het forumlid en de bestuurder (de schijn van) bevoordeling in strijd met eerlijke concurrentieverhoudingen.
3. Een oud-raadslid, -forumlid of -bestuurder wordt het eerste jaar na de beëindiging van diens ambtstermijn uitgesloten van het tegen beloning verrichten van werkzaamheden voor de gemeente.
4. Een raadslid, forumlid of bestuurder, die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten aan de gemeente, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.
5. Een raadslid, forumlid of bestuurder neemt van een aanbieder van diensten aan de gemeente geen faciliteiten of diensten aan die diens onafhankelijke positie ten opzichte van de aanbieder kan beïnvloeden.

Artikel 3.2 Nevenfuncties

1. Een raadslid, forumlid of bestuurder vervult geen nevenfuncties waarbij strijdigheid is of kan zijn met het belang van de gemeente.
2. Een raadslid, forumlid en een bestuurder behoren in principe geen zitting te hebben in het bestuur van een organisatie of instelling waarmee de gemeente Oldenzaal een relatie onderhoudt als subsidiënt of als verstrekker van enige vorm van ondersteuning. Een uitzondering wordt slechts gemaakt indien ter zake een wettelijke verplichting bestaat en in die gevallen waarin naar het oordeel van de raad het algemeen belang het zitting hebben in het bestuur van een organisatie of instelling rechtvaardigt.
3. Een raadslid, forumlid of bestuurder maakt melding van al diens (neven)functies waarbij tevens wordt aangegeven of de functie wel of niet bezoldigd is. Hij/zij zorgt voor directe aanvulling of wijziging in het geval deze gegevens veranderen. Deze gegevens worden voor wat betreft een raadslid of een forumlid door de griffier openbaar gemaakt en voor wat betreft een bestuurder

door de secretaris. De gegevens liggen bij de griffier respectievelijk de secretaris gedurende de betreffende ambtsperiode ter inzage.

4. De kosten, die een raadslid, forumlid of bestuurder maakt in verband met een nevenfunctie uit hoofde van het ambt (q.q.-nevenfunctie), worden vergoed door de instantie waar de nevenfunctie wordt uitgeoefend.
5. Een raadslid of een forumlid, die een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, legt dit voornemen ter bespreking voor aan het presidium. Een bestuurder, die een nevenfunctie wil vervullen anders dan uit hoofde van het ambt, bespreekt dit voornemen in het college en meldt zijn voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie aan de raad. Daarbij komt tevens aan de orde, hoe wordt gehandeld met betrekking tot eventuele vergoedingen en de te maken kosten.

Artikel 3.3 Informatie

1. Een raadslid, forumlid en bestuurder gaan zorgvuldig en correct om met informatie, waarover deze uit hoofde van diens ambt beschikt. Zij verstrekken geen geheime informatie.
2. Een raadslid, forumlid en bestuurder houden geen informatie achter, tenzij deze geheim of vertrouwelijk is en het niet-geven van informatie mogelijk is op grond van artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur dan wel een andere wet.
3. Een raadslid, forumlid en bestuurder maken niet ten eigen bate of van diens persoonlijke betrekkingen gebruik van in de uitoefening van het ambt verkregen informatie.

Artikel 3.4 Aannemen van geschenken

1. Geschenken en giften, die een raadslid, forumlid of bestuurder uit hoofde van diens functie ontvangt, worden gemeld en geregistreerd en zijn eigendom van de gemeente. Er wordt een gemeentelijke bestemming voor gezocht.
2. Geschenken en giften worden niet op het huisadres ontvangen. Indien dit toch is gebeurd, wordt dit gemeld voor wat betreft een raadslid en een forumlid in het presidium en voor wat betreft een bestuurder in het college waar een besluit over de bestemming van het geschenk wordt genomen.
3. Indien een raadslid, forumlid of bestuurder geschenken of giften ontvangt die een waarde van minder dan € 50,00 vertegenwoordigen, kunnen deze in afwijking van het bovenstaande worden behouden en behoeven ze niet te worden gemeld en geregistreerd, mits die geschenken en giften niet herhaaldelijk van dezelfde schenker of gever afkomstig zijn.

Artikel 3.5 Bestuurlijke uitgaven

1. Uitgaven worden uitsluitend vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond.
2. Ter bepaling van de functionaliteit van bestuurlijke uitgaven worden de volgende criteria gehanteerd:
 - met de uitgave is het belang van de gemeente gedienden
 - de uitgave vloeit voort uit de functie.

Artikel 3.6 Declaraties

1. Het raadslid, de forumleden en de bestuurder declareren geen kosten die reeds op andere wijze worden vergoed.
2. Declaraties worden afgewikkeld volgens een daartoe vastgestelde administratieve procedure.
3. Een declaratie wordt ingediend door middel van een daartoe door het college vastgesteld formulier. Bij het formulier wordt een betalingsbewijs gevoegd en op het formulier wordt de functionaliteit van de uitgave vermeld.
4. Gemaakte kosten worden binnen één maand gedeclareerd. Eventuele voorschotten worden voorzover mogelijk binnen één maand afgerekend.
5. De griffier (voor de raadsleden en forumleden) respectievelijk de secretaris (voor de bestuurders) is verantwoordelijk voor een deugdelijke administratieve afhandeling en registratie van declaraties. Declaraties worden administratief afgehandeld door een daartoe aangewezen ambtenaar.
6. In geval van twijfel omtrent een declaratie van een raadslid of een forumlid wordt deze voorgelegd aan de voorzitter van de raad of diens waamemer. In geval van twijfel omtrent een declaratie van een bestuurder, wordt deze voorgelegd aan de burgemeester of de loco-burgemeester.

Artikel 3.7 Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

1. Gebruik van gemeentelijke eigendommen of voorzieningen voor privédoeleinden is niet toegestaan.
2. Het in bruikleen verstrekken van een tablet met bijbehoren aan raadsleden en bestuurders geschiedt overeenkomstig de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2017.

3. Als het belang van de gemeente daarmee is gediend, kan het college besluiten dat bestuurders voor hun dienstreizen gebruik maken van een particuliere vervoerder (bijv. taxi) of chauffeur.

Artikel 3.8 Reizen buitenland

1. Een raadslid, forumlid of bestuurder die het voornemen heeft een buitenlandse reis te maken ten laste van de gemeente, heeft toestemming nodig van het presidium respectievelijk van het college. Het gemeentelijk belang is doorslaggevend voor de besluitvorming. De gemeenteraad wordt van het besluit en de motieven op de hoogte gesteld.
2. Een raadslid, forumlid of bestuurder, die het voornemen van een buitenlandse reis meldt, verschaft informatie over het doel van de reis, de bijbehorende beleidsoverwegingen, de samenstelling van het gezelschap en de geraamde kosten.
3. Uitnodigingen voor reizen, werkbezoeken en dergelijke op kosten van derden worden voor wat betreft raadsleden en forumleden altijd besproken in het presidium en voor wat betreft een bestuurder altijd in het college en onder meer getoetst op het risico van belangenverstrengeling. Het gemeentelijk belang van de reis is doorslaggevend voor de besluitvorming.
4. Van de reis wordt een verslag opgesteld. Buitenlandse reizen worden vermeld in een jaarverslag.
5. Het meereizen van derden, waaronder ook begrepen een partner van een raadslid, forumlid of bestuurder, komt niet ten laste van de gemeente. Het meereizen van derden geheel op eigen kosten is toegestaan en wordt in dat geval bij de besluitvorming van het presidium respectievelijk van het college betrokken.
6. Het verlengen van een buitenlandse dienstreis voor privé-doeleinden is toegestaan, mits dit is betrokken bij de besluitvorming van het presidium respectievelijk het college. De extra reis- en verblijfkosten komen volledig voor rekening van het raadslid, het forumlid of de bestuurder.
7. De in verband met de buitenlandse dienstreis gedane functionele uitgaven worden vergoed conform de geldende regelingen. Uitgaven worden vergoed voor zover zij redelijk en verantwoord worden geacht.

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 4.1 Inwerkingtreding

Dit raadsbesluit treedt direct in werking.

Artikel 4.2 Citeertitel

Dit raadsbesluit kan worden aangehaald als: Gedragscodes voor raadsleden, forumleden, wethouders en burgemeester 2018.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 29 januari 2018,

de griffier,

de voorzitter,

TOELICHTING

*Behorende bij het voorstel tot het vaststellen van de Gedragscodes voor raadsleden, forumleden, wethouders en burgemeester 2018
(vastgesteld bij raadsbesluit van 29 januari 2018, nr 781)*

Algemeen

Als basis voor deze gedragscodes zijn de gedragscodes genomen welke als bijlage onderdeel uitmaken van de gezamenlijke uitgave "Integriteit van bestuurders bij gemeenten en provincies: een handreiking" van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Voor die gedragscodes en een uitvoerige toelichting op de integriteit van bestuurders wordt verwezen naar die uitgave.

De tekst van de bijlage voorzigt alleen in gedragscodes voor leden van het college. Die tekst moest in ieder geval worden aangevuld in verband met de verplichtingen om ook gedragscodes voor raadsleden vast te stellen.

Verder is voor enkele onderdelen van die bijlage afgeweken dan wel aangevuld. Voornamelijk de afwijkingen en aanvullingen worden hierna artikelsgewijs weergegeven.

Deze gedragscodes zijn ook gedeeltelijk opgenomen in, sluiten aan dan wel laten onverlet de verboden en verplichtingen voor:

- raadsleden op grond van de artikelen 12 (openbaarmaking functies), 13 (onverenigbaarheden/incompatibiliteiten), 15 (verboden handelingen), 27 (stemmen zonder last), 28 (verbod tot stemmen) en 99 (vergoedingen) van de Gemeentewet;
- forumleden op grond van de artikelen 12, 13 en 15 van de Gemeentewet in samenhang met artikel 2.3, tweede lid, onder b, van de Verordening op de werkwijze politiek forum 2008.
- wethouders op grond van de artikelen 36b (onverenigbaarheden/incompatibiliteiten), 41b (nevenfuncties), 44, derde t/m vijfde lid (inkomsten en vergoedingen), 46 en 47 (gevolg incompatibiliteiten, onverenigbaarheid van betrekkingen) en 58 (verbod tot stemmen) van de Gemeentewet;
- de burgemeester op grond van de artikelen 58 (verbod tot stemmen in college), 66, derde vierde lid (inkomsten en vergoedingen), 67 (nevenfuncties), 68 (onverenigbaarheid van betrekkingen, incompatibiliteiten) en 69 (verboden handelingen). Dit zijn de voornaamste bepalingen. Hier en der zijn er nog verboden etc. te vinden, bijv. over geheimhouding.

In sommige gemeenten zijn tegelijkertijd ook gedragscodes vastgesteld voor ambtenaren. Dit wordt, althans op dit moment, niet nodig geacht, omdat deze reeds voldoende zijn vastgelegd in de door het college vastgestelde Lokale Uitwerkingsovereenkomst gemeente Oldenzaal (LUGO) en de door de secretaris en de diensthoofden uitgevaardigde richtlijnen en instructies.

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

O.a. de aanvulling voor raadsleden en forumleden maakte een aanvulling van de begripsomschrijvingen noodzakelijk. Begrippen als raadslid, wethouders en burgemeester zijn duidelijk omschreven dan wel te achterhalen uit de Gemeentewet.

- a. forumlid: in de Verordening op werkwijze politiek forum 2008 is de mogelijkheid opgenomen forumleden te laten benoemen in politieke forums. Gelet op het lidmaatschap en de taken van het politiek forum en op de eisen, die op grond van de Verordening gelden voor forumleden, ligt het in de rede dat de gedragscodes, op een enkele uitzondering na (zie artikel 3.7, tweede lid), ook gelden voor die forumleden. In verband met die uitzondering is het wel noodzakelijk telkenmale raadsleden én forumleden te vermelden.
- b. bestuurder: wethouder en burgemeester zijn voor het gemak en ter onderscheiding van de raadsleden en fractievertegenwoordigers onder één noemer gebracht.
- e. secretaris: in diverse regelingen wordt ook het begrip secretaris, maar dan in een andere betekenis gebruikt i.c. niet in die van de functie van gemeentesecretaris. Vandaar deze begripsomschrijving.
- f. griffier: voor de volledigheid i.v.m. de vermelding van de secretaris.

Artikel 1.2 Algemene bepalingen

In een besluit, dat voor meerdere gevallen geldt, is het gebruikelijk een regeling te treffen voor het geval het besluit daarin niet voorziet etc. Dat wordt veelal overgelaten aan een uitvoerend orgaan. Hier ligt het in de rede dat over te laten aan het presidium respectievelijk het college. In voorkomende gevallen kan het ook aanleiding zijn deze gedragscodes te wijzigen dan wel aan te vullen.

HOOFDSTUK 2 KERNBEGRIPPEN VOOR HET HANDELEN EN GEDRAG

De kernbegrippen 2.1 t/m 2.6 staan vermeld in de hiervoor vermelde bijlage.

De nrs. 2.7 t/m 2.11 staan vermeld in het besluit van de gemeenteraad van Epe. Gelet op de inhoud zijn deze overgenomen.

HOOFDSTUK 3 GEDRAGSCODES BESTUURJKE INTEGRITEIT

Zie ook hetgeen onder "Algemeen" is vermeld met betrekking tot elders opgenomen verboden en verplichtingen.

Artikel 3.1 Belangenverstrengeling en aanbesteding

Geen verdere afwijkingen van de bedoelde bijlage.

Artikel 3.2 Nevenfuncties

Het tweede lid is aanvullend op de bedoelde bijlage. Het is opgenomen naar aanleiding van en overeenkomstig een in 1991 door de toenmalige commissie algemene bestuurs- en economische aangelegenheden geformuleerd oordeel in casu gedragscode en naar aanleiding van het ter uitvoering daarvan genomen raadsbesluit van 26 maart 1992, nr. 278 waarbij besloten is de op dat moment bestaande benoemingen in besturen van gesubsidieerde instellingen in te trekken.

In het derde lid is rekening gehouden met de (duale) ondersteuning van de raad en de raadscommissies door de griffier en van het college en de burgemeester door de secretaris. In het vijfde lid is in aanvulling op de bedoelde bijlage rekening gehouden met de verplichting dat wethouders hun voornemen tot aanvaarding van een nevenfunctie aan de raad melden. De bespreking in het college daaraan vooraf-

gaand is niet met dit laatste in strijd. Evenmin dat de secretaris voor de wethouders en de burgemeester zorgdraagt voor openbaarmaking etc.

Artikel 3.3 Informatie

Behalve de Wet openbaarheid van bestuur kunnen er ook nog andere wetten zijn op basis waarvan het mogelijk is geen informatie te hoeven verstrekken. Daarom is het tweede lid in die zin aangevuld ten opzichte van de bedoelde bijlage.

Artikel 3.4 Aannemen van geschenken

De in het tweede lid bedoelde geschenken of giften zullen veelal kleine geschenken zijn, zoals bloemen, flesje wijn e.d., die men ter gelegenheid van iets ontvangt. Die gelegenheid zal vaak een opening, toespraak, een bijzondere inzet of iets dergelijks zijn. Dat wil niet zeggen dat die gelegenheid eens en nooit weer hoeft voor te komen. Er zijn gelegenheden, die periodiek terugkomen zoals de opening van een jaarlijks evenement, maar zo'n gelegenheid is voor wat betreft de schenking op zich iets eenmaligs.

Echter geschenken en giften behoren niet vaker of achterelkaar van dezelfde schenker of gever te worden ontvangen. Bedoelde gelegenheid is er dan mogelijk ook niet. Dergelijke geschenken en giften kunnen ook de schijn opwekken van bevoordeling of mogelijk zelfs van corruptie.

Om zelfs die schijn te voorkomen is in aanvulling op de bedoelde bijlage opgenomen dat de uitzondering van melding en registratie geldt, mits die geschenken en giften niet herhaaldelijk van dezelfde schenker of gever afkomstig zijn.

Artikel 3.5 Bestuurlijke uitgaven

Geen verdere afwijkingen van de bedoelde bijlage.

Artikel 3.6 Declaraties

In het vierde en vijfde lid is weer rekening gehouden met het duale stelsel.

De vaststelling van het formulier (in het derde lid) door het college is daarmee niet in strijd en is gedaan vanwege het gemak en de uniformiteit.

Bij herhaling is ten aanzien van fractievertegenwoordigers gesteld, dat de fracties geen extra gelden ontvangen voor het feit dat zij een forumlid hebben. Uit dit artikel en andere artikelen mag niet de verwachting worden gewekt dat vermeld standpunt nu zou zijn verlaten. Wel kan het echter in voorkomende gevallen onrechtvaardig zijn, dat een raadscommissielid tevens raadslid buiten de vaste vergoedingen wel iets ten behoeve van zijn lidmaatschap van een raadscommissie kan declareren en een forumlid niet.

Vandaar dat in o.a. dit artikel ook de fractievertegenwoordiger wordt genoemd.

(NB. Onderzocht zal nog moeten worden tot in hoeverre de verordeningen ter uitvoering van hoofdstuk VI van de Gemeentewet moeten worden aangepast).

Creditcards

In de bedoelde bijlage was vervolgens voorzien in een gedragscode voor gemeentelijke creditcards.

Deze zijn niet verstrekt zodat het onnodig is daarvoor een gedragscode op te nemen.

Artikel 3.7 Gebruik van gemeentelijke voorzieningen

De in het tweede lid vermelde verordening voorziet alleen in een computer met bijbehoren voor raadsleden en overige bestuurders.

In het derde lid van de bedoelde bijlage was sprake van een dienstauto met chauffeur voor zowel dienstreizen als eventueel woon-werkverkeer. Die voorziening kent de gemeente Oldenzaal niet. Het kan in uitzonderingsituaties in het belang van de dienst zijn dat bestuurders niet zelf hoeven te rijden. Het derde lid is alleen voor dienstreizen van wethouders en de burgemeester gedacht, omdat de verwachting is dat het daar gestelde zich niet voordoet niet noodzakelijk zal zijn bij raadsleden en forumleden.

Artikel 3.8 Reizen buitenland

In het eerste lid is nog eens uitdrukkelijk bepaald dat het gemeentelijk belang doorslaggevend is voor de besluitvorming. Op grond van het vijfde lid van de gedragscode, zoals die is opgenomen in de bedoelde bijlage, was het mogelijk dat partners meereisden op kosten van de gemeente. Weliswaar uitsluitend wanneer dat gebeurde op uitnodiging van de ontvangende partij en in het belang van de gemeente, maar het was dus in beginsel mogelijk. Bij de gemeente Oldenzaal is het echter gebruikelijk dat partners altijd op eigen kosten meereizen. Dat laatste is voor die partners en ook voor anderen opgenomen in deze gedragscode.

HOOFDSTUK 4 SLOTBEPALINGEN

Geen toelichting noodzakelijk.